

vil læse Landbocommissionens Betænkning, Side 29—30, vil det ærede Medlem der finde, at man, førend man i det hele kom ind paa dette Grundlag, havde arbejdet paa et ganske andet Grundlag, men aldrig har Landbocommissionen arbejdet, ikke det mindste i dens Betænkning tyder paa, at den nogen Sinde har arbejdet under den Forsættning, at der kunde stables en Lov, hvorved man kunde faa denne Sag ordnet, uden at Staten skulde træde direkte støttende til. Statens Støtte har stadig været Forsættningen, og derpaa hviler hele Landbocommissionens Arbejde. Det Forslag, som i Forvejen var gjort — det var jo et Forslag om en meget lav Rente til Staten fra de Arbejdere, der skulde have Jord. Det var noget, man ikke kunde enes om, og derfor gif man over til en anden Form. Men Hovedsagen har stadig været, at Staten virkelig maatte træde til, og det er det, der er fremkommet her. Det, man forlanger her af Staten, er saa overordentlig lidt, det er et saa overordentlig ringe Beløb af Statskassens Midler for at fremme en Sag som denne, at jeg rigtig nok vilde have sat overordentlig stor Pris paa, at dette Lovforslag kunde være gaaet igennem Tinget, uden at der var blevet rejst saa stærke Indvendinger mod det, som det nu i sidste Øjeblik viste sig at blive Tilfældet. Da imidlertid baade det ærede Medlem for Nalborg (Bramsen) og det ærede Medlem for Tisted Amts 3dje Valgkreds (M. Andersen), der havde de samme Indvendinger at gøre, begge sluttede deres Udtalelser med oprigtig at ønske, at denne Sag maatte faa Held og Lykke til at blive gennemført, vil jeg haabe, at de ogsaa vilde indse, at det ikke lader sig gøre, hvis man vil borttage de Bestemmelser, der virkelig have nogen Værdi for Landarbejderen. Saa vil Loven jo umulig kunne gennemføres, og saa vilde det heller ikke være ønskeligt, at den blev gennemført, thi saa vilde den fuldstændig sigte over det, som er Formaalet med hele denne Sag, nemlig ikke blot at hjælpe Landarbejderen, men ogsaa at jævne den Kløft, som er mellem Arbejder og Arbejdsgiver.

Bramsen: I Anledning af den ærede Ordførers Udtalelser vil jeg henlede hans Opmærksomhed paa, at han enten ikke har hørt, hvad jeg har sagt, eller ogsaa har misforstaaet mig, naar han gentagne Gange i det Foredrag, vi hørte, udtalte, at jeg skulde have taget Ordet for at tage alle de Bestemmelser bort, som man tilsigtede at hjælpe Landarbejderen med i det foreslående Lovforslag. Det har jeg slet ikke; jeg har kun fraraadet at vedtage et eneste Ændrings-

forslag, og det har jeg gjort, fordi jeg troede, at man derved vilde gavne Landarbejderen bedst. Der kan den ærede Ordfører have en anden Mening, men jeg mener, at man i Virkeligheden vil gavne Landarbejderen derved, og jeg har motiveret det i det Foredrag, jeg holdt for lidt siden. Naar den ærede Ordfører siger, at han ikke kan forstaa, at nogen, der kender Forholdene ude paa Landet, kan komme med et Forslag, der gaar ud over et Indskud af $\frac{1}{10}$ af Beløbet, skal jeg dog henlede den ærede Ordførers Opmærksomhed paa, at af de Medlemmer, som hidtil have talt i hele denne Sag, er der knap nogen, som ikke har udtalt sig for, at om fem Aar skulde der forlanges $\frac{1}{5}$; det vil altsaa efter den ærede Ordførers Udtalelse sige, at der ikke er nogen af de ærede Medlemmer, der have Kendskab til, hvorledes Forholdet er ude paa Landet, men det tror jeg dog ikke, den ærede Ordfører vil paasta. Altsaa, man er i Virkeligheden af den Mening, at man meget godt, naar man er kommen ud over Overgangstiden, kan forlange $\frac{1}{5}$, det vil sige den ærede Ordfører er ikke af den Mening, eftersom han siger, at ingen, der kender Forholdet, kan tro paa, at Landarbejderne kunne opspare saa meget, men de andre have været af denne Mening faavel som Landbrugsministeren og Kommissionens Mindretal. Naar nu den ærede Ordfører vil reducere dette Lovforslag til et lille Lovforslag og sige, at det er saa overordentlig lidt for Landet og at det er overordentlig lidt, der forlanges, vil jeg sige, at jeg just er af en ganske anden Mening. Jeg betragter det som en overordentlig betydningsfuld Lov, hvis Rækkevidde vi i dette Øjeblik ikke kunne overse. Det er jo muligt, at den vil falde ud til at være forfæjlet, og at der vil vise sig ikke at være Trang til den, men jeg antager selv ingenlunde, at det vil blive Tilfældet. Og saa drejer det sig til den første Begyndelse dog om at stifte en Statsgæld paa 20 Mill. Kr. for vort Land ud over den, vi allerede have, og som vi meget betydeligt have forøget i de senere Aar. Om noget saadant plejer man dog ikke at sige, at det betegner en lille Lov, at det er noget overordentlig lidt, som denne Lov har at sige, eller at det er noget overordentlig lidt, der forlanges. Naar nu den ærede Ordfører siger, at efter min Mening skulde altsaa Kommissionens Flertal meget godt ville være gaaet sammen med Mindretallet til at forlange $\frac{1}{5}$ i Stedet for $\frac{1}{10}$, hvis Kreditforeningerne ikke havde været med i Kommissionens forslaget, da har jeg ikke udtalt det, men derimod, at det for Kommissionens Flertal har været afgørende for at stille